

Hatósági ellenőrzések

A 2016. évi CL. törvény az általános közigazgatási rendtartásról (a továbbiakban: Ákr.) 99. § értelmében „A hatóság – a hatáskörének keretei között – ellenőrzi a jogszabályban foglalt rendelkezések betartását, valamint a végrehajtható döntésben foglaltak teljesítését.” A hatósági ellenőrzés szabályait az Ákr. IV. fejezete tartalmazza.

Az ellenőrzés történhet hivatalból, vagy az ügyfél kérelmére.

Az ellenőrzés alá vont természetes személyeket, gazdálkodó szervezetek, létesítmények vezetőit a helyszíni ellenőrzés időpontjáról a hatóság előzetesen értesíti, kivételt képez ez alól, ha az előzetes értesítés az ellenőrzés eredményességét veszélyeztetné.

Az ügyfél jogai, kötelezettségei:

- az ügyfeleket a hatósági eljárásban megilleti a törvény előtti egyenlőség, a tisztességes ügyintézéshez, a jogszabályokban meghatározott határidőben hozott döntéshez való jog (Ákr. 2. §);
- a nemzetiségek jogairól szóló törvény hatálya alá tartozó nemzetiségű ügyfelet megilleti az eljárás során a nemzetiségi nyelv használatának joga, a magyar nyelvet nem ismerő ügyfél – a fordítási és tolmácsolási költség előlegezése és viselése mellett kérheti, hogy a hatóság bírálja el az anyanyelvén vagy valamely közvetítő nyelven megfogalmazott kérelmét (Ákr. 20-21. §);
- köteles az eljárás során jóhiszeműen közreműködni, a rosszhiszemű ügyfelet a hatóság eljárási bírsággal sújthatja és a többletköltségek megfizetésére kötelezheti, (Ákr. 6. § és 77. §);
- köteles a hatóság felhívására nyilatkozatot tenni, adatot szolgáltatni, az ügy szempontjából jelentős adat valótlan állítása vagy elhallgatása esetén a hatóság az ügyfelet eljárási bírsággal sújthatja (Ákr. 63-64. § 77. §, 105. §);
- ha törvény nem írja elő az ügyfél személyes eljárását, helyette törvényes képviselője vagy az általa vagy törvényes képviselője által meghatalmazott személy, továbbá az ügyfél és képviselője együtt is eljárhat (Ákr. 13. §);
- jogában áll – a jogszabályban meghatározott kivételekkel – az ügy irataiba betekinteni, azokról másolatokat, feljegyzéseket készíteni, azokra észrevételt tenni, az elírások kijavítását kezdeményezni, (Ákr. 33-34. §);
- a hatósági eljárás tartama alatt a hatóság gondoskodik arról, hogy a törvény által védett adat ne kerüljön nyilvánosságra, ne jusson illetéktelen személy tudomására, és a személyes adatok védelme biztosított legyen (Ákr. 27. §);
- a hatóság törvény eltérő rendelkezése hiányában jogosult az eljárás lefolytatásához elengedhetetlenül szükséges személyes adatok megismerésére és kezelésére. A hatóság az eljárása során – jogszabályban meghatározott módon és körben – jogosult az eljárás lefolytatásához szükséges védett adat megismerésére. (Ákr. 27. §);